

vensom att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga alla de öfriga åtgärder och till nästkommande Riksdag aflåta de framställningar, hvilka Kongl. Maj:t må finna för det ifrågavarande ändamålets ernående ytterligare erforderliga.

Om remiss af denna motion till Lag-Utskottet anhåller jag vördsamt.

Wilk. Walldén.

N:o 92.

Af Herr W. Walldén: Om vissa ändringar i 8, 9, 10 och 11 kap. Giftermåls-balken, i syfte att bereda gift kvinna rättighet att sjelf råda öfver henne genom arf eller förvärf enskildt tillhörig egendom.

Att, i afseende å de fordringar, en nyare tid uppställer på en sjelfständig ställning för den gifta qvinnan till hennes betryggande mot ekonomiskt obestånd, den svenska lagstiftningen står tillbaka för de flesta andra länders, är ett af 1871 års Lag-Utskott framhållet faktum af den beskaffenhet, att, så vidt jag förstår, icke alltför lång tid bör få förflyta, innan en tillfredsställande reform på detta viktiga lagstiftningsområde genomföres, och det så mycket mindre som en dylik reform endast är den tydliga och nödvändiga konsekvensen af åtskilliga föregående viktiga lagstiftningsåtgärder. Jag tillåter mig därför att åter upptaga det vid flera föregående riksdagar framställda förslaget om någon modifikation af mannens rätt att ensam förvalta boets egendom.

Den lika arfsrättens genomförande år 1845 är första länken i den kedja af lagar och förordningar, som alla i mer eller mindre grad syftat till ett rättvist och

tidsenligt ordnande af kvinnans sociala ställning. Sedermera hafva följt förordningarne om kvinnans myndigblifvande vid 25 års ålder och om giftomannarättens upphäfvande hvad angår myndig kvinna, likasom de särskilda åtgärder och bestämmelser, genom hvilka en mängd nya förvärfskällor för kvinnan öppnats, hennes kunskapsbegär tillgodosettes och den gagnande verksamhet hon i åtskilliga fall kan utöfva äfven utom egen familjekrets blifvit möjliggjord. Denna snabba utveckling har dock varit så vida ensidig, att den direkt eller indirekt afsett uteslutande den ogifta kvinnan, under det att för den gifta intet eller så godt som intet blifvit gjordt. Å ena sidan ett framåtskridande, hvilket väl, med afseende å de starka fördomar som måst öfvervinnas, må kallas förundransvärdt, å den andra åter ett snart sagdt absolut stillastående. "Med den betänksamhet, som, när det gällt familjeförhållanden, alltid för den svenska lagstiftningen varit utmärkande, har denna lagstiftning ännu låtit mannens målsmansrätt öfver hustrun såsom regel kvarstå i den utsträckning den erhållit i 1734 års lag" — yttrade redan förut citerade Lag-Utskott. Anmärkningen eger fortfarande full giltighet.

Ett hundratrettionio år hafva sålunda förflutit sedan stadgandena om hustruns oinskränkta beroende af mannen inskrefvos i vår Giftermålsbalk, och ännu kvarstå de der, snart sagdt ensamma oberörda af den nyare tidens utveckling och humaniserande anda. Under tiden hafva på alla andra lagstiftningsområden stora, genomgripande förändringar vidtagits, ledande till frigörelse från fördomar och erkännande af meniskorätt. I fråga om den gifta kvinnan deremot hvilat lagstiftningen ännu på flyddas seklers föråldrade grund. Så länge gamla tiders uppfattning af kvinnans ställning inom samhället ännu erkändes såsom giltig, var ock mannens oinskränkta målsmansrätt öfver hustruns egendom och arbetsförvärf en helt naturlig sak, likasom faderns öfver den vuxna dotterns. Men från denna uppfattning har svenska lagstiftningen med stora steg aflägsnat sig. Numera erkänner ju denna lagstiftning kvinnans både rättighet och förmåga att sjelf försörja sig och lika väl som mannen råda öfver sig och sitt. Hvarför skall denna rätt anses förverkad eller denna förmåga förlorad i samma ögonblick hon träder i gifte? Hvarför skall den redan myndig vordna kvinnan som dittills sjelf fått vårda sitt fädernearf eller fritt föfoga öfver frukterna af sitt arbete, nödgas till en uppoffring af dessa rättigheter i samma ögonblick hon i brudvigseln uttalat sitt ja? Är det rättvist och billigt, att, sedan man åt den ogifta kvinnan skapat en fullt sjelfständig ställning och låtit henne njuta af full sjelfbestämningsrätt, fordra af henne en dylik uppoffring, endast därför att hon vill fylla sin egentliga bestämelse som maka och moder? För min del betvivlar jag visst icke, att det ojemförligt största antalet kvinnor skall, med den förmåga af försakelse som utmärker den kvinliga naturen, afstå från alla de förmåner, hvilka lagen numera tillerkänner den ogifta kvinnan, och med undergifvenhet finna sig i den strängt beroende ställning, som fortfarande anvisas åt den gifta, men alldeles otänkbart är det dock icke att,

åtminstone inom de s. k. lägre klasserna, mången kvinna som genom arbete och sparsamhet förvärfvat sig ett visst oberoende och en någorlunda tryggad ekonomisk ställning, skall tveka att uppoffra dessa säkra fördelar genom äktenskaps ingående på nu stadgade villkor. Ja, det torde till och med kunna ifrågasättas, huruvida icke erfarenheten redan på många ställen och tyvärr i oroväckande grad visat, att detta mitt antagande ingalunda saknar grund.

Men måhända innebär icke mannens oinskränkta förvaltningsrätt öfver hustruns egendom några svårare olägenheter för henne; måhända har erfarenheten icke att uppvisa några fall, der hustrun fått oförskyldt lida genom sitt påtvungna omyndighetstillstånd; måhända är det föga tänkbart att en familj, som genom mannens förvällande råkat i ekonomiskt betryck, skulle hafva kunnat räddas derifrån, om hustrun egt laglig rätt att sjelf råda öfver sin särskilda egendom eller öfver sin egen arbetsförtjenst. Visserligen skulle ganska många exempel kunna anföras, som bevisade hvilka lidanden och kränkningar kunna, i kraft af nuvarande lagbestämmelser, utaf mannen tillfogas hustrun, likasom äfven hvilken våda det i sjelfva verket innebär för familjens ekonomiska bestånd, att all makt öfver hustruns förmögenhet är lagd i mannens händer, men af hvarje tänkande menniska med någon erfarenhet torde detta redan vara så tillräckligt insedt och erkänt, att någon från särskilda fall hemtad bevisning icke erfordras. För detta antagande finner jag stöd icke blott i den öfverläggning, som egde rum i Andra Kammaren, då frågan der förevar vid 1871 års riksdag, utan äfven i sjelfva den svenska lagstiftningen, som — dock först år 1862 — måst erkänna åtminstone det, att mannen kan hafva "missbrukat sitt målsmanskap genom försummelse eller vanvård af boets angelägenheter eller boets belastande med gäld utan motsvarig nytta". I allmänhet torde det dock böra anmärkas, att man hittills synes hafva hufvudsakligen fäst sig vid förhållandena inom de förmögnare klasserna och alltför litet uppmärksammat dem inom den s. k. arbetsklassen. Det är emellertid, enligt min uppfattning, i synnerhet för denna sistnämnda klass, som frågan om afskaffandet af mannens målsmansrätt i förevarande hänseende är af så utomordentligt stor vikt. Det är här förhållandet mellan man och hustru så ofta antager karakteren af det emellan husbonden och hans tjenare, sjelfherrskaren och hans underlydande. Det är här hustruns arbetskraft, hennes förmåga att spara och sammanhålla det lilla betydta så mycket. Det är här familjens existens så ofta sättes på spel genom mannens lättja, hans benägenhet för dryckenskap och oordentligt lefnadssätt. Säkerligen skulle mången arbetarefamilj hafva blifvit räddad från fullständigt elände, om hustrun egt laglig rätt att förfoga öfver sitt eget arbetes lön.

Mot afskaffandet af mannens rätt att fritt förfoga öfver afkomsten af hustruns egendom hafva inkast blifvit gjorda ur synpunkten af det angelägna i att bevara familjens enhet. Det är, säger man, nödvändigt, att familjen eger ett öfverhufvud, som leder de yttre affärerna. Denna uppgift bör tillkomma mannen såsom den utaf makarne, hvilken har den mesta affärsvanan och likasom lever i det yttre lifvet. Der-

emot bör åt hustrun öfverlemnas den inre förvaltningen med hvad dermed står i sammanhang. Endast så kan familjen blifva hvad den verkligen bör blifva, ett organiskt helt, der hvarje medlem på sitt särskilda sätt och utan att ingripa i hvarandras verksamhet arbetar för det gemensamma ändamålet: familjens lycka och välstånd. Det kan icke bestridas, åtminstone vill jag icke göra det, att ett sådant tillstånd är det bästa och lyckligaste, men frågan är: kan det framkallas genom lagbestämmelser? Om förhållandena äro sådana, som betinga ett verkligen lyckligt äktenskap, om mellan man och hustru finnas inbördes aktning och tillgifvenhet, om mannen förtjenar hustruns förtroende äfven i fråga om affärsskicklighet eller hon anser honom förtjena det, så kan man vara viss på, att mannen också blir den, som förvaltar bådas förmögenhet och sköter de yttre affärerna, lagen må föreskrifva det eller icke. Ett upphäfvande af mannens nu lagstadgade rätt i detta hänseende skulle inom sådana äktenskap helt säkert icke verka någon rubbning i familjens enhet och lycka. Ett bibehållande af samma rätt deremot skall, lika litet hädanefter som hittills, förmå att gifva annat än en yttre, skenbar enhet åt sådana familjer, inom hvilka mannen af en eller annan anledning förverkat hustruns förtroende. Och om mannen, vare sig genom oförmåga att sköta affärerna eller genom ett oförståndigt lefnadssätt, hotar att sätta familjens välfärd på spel, eller om han i öfvermåttet af sin maktfullkomlighet låter hustru och barn lida nöd, under det han sjelf i sus och dus förslösar icke blott sina utan äfven hennes ärfta eller förvärfda tillgångar; hvad godt har då, ur familjens synpunkt sedt, stadgandet om målsmansrätten utöfvat? Måste icke då detta stadgande snarare anses såsom en orsak till familjens iråkade betryck, kanske till dess nödtvungna upplösning? Men en lagbestämmelse, hvilken i bästa fall utgör blott ett tomt, formelt uttryck för ett förhållande, som jemväl derförutan skulle vara det normala, i sämsta fall åter kan bereda allvarsamma vådor just för den institution den skulle värna och befrämja, en sådan lagbestämmelse torde icke vara mycket värd att bibehålla. Här som i så många andra fall är friheten den bästa lagen. Lemna den gifta qvinnan full frihet att förvalta sin enskilda egendom och sin arbetsförtjenst: säkerligen skall hon med glädje skynda att lemna dem i sin mans händer, om han det förtjenar; hvarom ej skall hon, med den omtanke och sparsamhet, som utmärka de flesta qvinnor, bevara dem till de onda dagar, af hvilka familjen kan blifva hemsökt. I förra fallet blefve ju allting godt och väl utan lagens mellankomst, i senare fallet åter, om någon skulle förlora, icke blefve det familjen.

Man skall icke stifta lagar för undantagen, heter det: det normala förhållandet är och blir egendomsgemensamhet, endast undantagsvis kommer motsatsen att ega rum; således måste lagen gå ut på egendomsgemensamhet, icke tvärtom. Jag vill nu icke fästa mig vid att här icke egentligen är fråga om att stifta en ny lag, utan om att upphäfva en föråldrad, dels öfverflödigt och dels skadligt, men jag kan icke underlåta att anmärka, det uti ifrågavarande afseende det just är undantagen lagen måste afse, icke tvärtom. De friska behöfva icke någon läkare. De lyckliga äktenskapen

utveckla sig utan afseende på innehållet af några för dem temligen likgiltiga lagparagrafer, till hvad de böra vara. I de olyckliga äktenskapen deremot måste lagen träda emellan för att värna den svagas rätt och skydda familjens existens. »Egendomsgemensamhet» såsom den nu af lagen stadgas, är för öfrigt blott en juridisk fiktion. Det är i sjelfva verket mannen som eger allt, hustrun intet, för såvidt i begreppet af eganderätt nödvändigtvis ingår rätten att vidmakthålla och förkofra sin egendom. En framstående svensk jurist har också yttrat, att »så länge makarne hafva gemensamt bo, eger hustrun blott *en hvilande samegendomsrätt.*» Dertill inskränker sig den så mycket omtalade, af svenska lagen stadgade »egendomsgemensamheten.» En helt annan sak är den verkliga egendomsgemensamhet, som på grund af ingen annan lag än kärlekens finnes mellan tvänne äkta makar, hvilka stå i det innerliga förhållande till hvarandra, att intet kif om mitt och ditt kan uppkomma. Men den egendomsgemensamheten rubbas ej genom upphäfvande af mannens rätt att godtyckligt förfara, ej blott det gemensamma boets, utan ock hustruns särskilda egendom.

Jag nämnde här ofvan orden »den svagas rätt.» Enligt mitt förmenande har den gifta qvinnans *rätt* till skydd af lagen icke blifvit vederbörligen beaktad. Hon är dock, äfven hon, en medlem af samhället och i besittning af allmänt mänskliga rättigheter såsom alla andra. Dessa rättigheter är det icke nog att teoretiskt erkänna, de måste äfven praktiskt skyddas. Det är väl t. ex. obestriddigt, att en gift qvinna, redan i sin egenskap af människa, eger rätt att sjelf försörja sig genom sitt arbete. Huru är nu denna naturliga rättighet skyddad af den svenska lagstiftningen? Jo så, att allt hvad hustrun genom träget⁷ och mödosamt arbete förtjenar, det kan mannen ostraffadt supa upp, åtminstone till dess att efter mycken omgång och många obehag hustrun sökt och erhållit boskilnad. Rättigheten att på hederligt sätt existera, måtte väl vara den främsta af alla allmänt mänskliga rättigheter. Men en hustru, hvars man låter henne lida nöd och dertill förbjuder henne att för egen räkning drifva något yrke eller näringsfång, hvilket skydd har hon af lagen? Intet, ty målsmansrätten är familjens palladium och den oinskränkta egendomsgemensamheten en så vacker princip.

Det måste dock sanningsenligt erkännas, att svenska lagstiftningen likasom ryggat tillbaka för de alltför långt drifna konsekvenserna af denna princip. Ett par svaga försök att hjälpa upp saken hafva verkligen blifvit gjorda, men så svaga, att derigenom högst obetydligt vunnits, under det att å andra sidan tillskapats anledningar till chikan och trassel af ganska betänklig art. Det ena af dessa försök gjordes redan år 1818, då nu gällande bestämmelser om äktenskapsförord infördes i lagen. Enligt dessa bestämmelser kan förord göras före äktenskapet, men endast om eganderätt, ej om förvaltningsrätt. Mannen kan nemligen icke ens afsäga sig sin oinskränkta och oansvariga förvaltningsrätt öfver de i förordet upptagna egodelarne, den han således utan påföljd kan förskingra. Förordet gäller för öfrigt i de flesta fall endast vissa, vid dess uppgörande specificerade egodelar. Utbytas dessa mot andra föremål eller försäljas de, så har förordet öfver deraf influtna penningar ingen annan verkan, än att hustrun må,

i likhet med andra fordringsegare, utan förmånsrätt bevaka fordran för hvad som blifvit förskingradt utan att gå till gäld för hvilken hon häftade i ansvar. Icke ens för den fortvarande eganderätten till sin i boet medförda förmögenhet af detta slag har hustrun således skydd af äktenskapsförordet, och alltså ofta alls ingen nytta af detta förord: sjelfva kapitalet likasom inkomsten kan henne beröfvas. Efter mannens död, om den egendom, hvarom förordet upprättats, ännu befinnes i orubbadt skick, om mannen intet deraf föryttrat eller förskingrat, eger hustrun visserligen, i kraft af förordet, behålla sin enskilda egendom, hvilken icke ingår i boet att skiftas med dess öfriga tillgångar. Men så litet är hennes rätt till godo sedd, att hon icke ens för den del af hennes genom förordet tillförsäkrade egendom, som under äktenskapet blifvit förskingrad, i likhet med tjenare för inestående lön åtnjuter förmånsrätt gent emot boets kreditorer. Att framhålla det rent illusoriska i den fördel, som genom dessa bestämmelser bereds den gifta qvinnan torde vara så mycket mindre erforderligt, som redan 1871 års Riksdag medgifvit detta, då den hos Kongl. Maj:t anhållit om sådan ändring af 8 kap. 1 § Giftermålsbalken, att genom äktenskapsförord må kunna betingas rättighet för hustru att *råda öfver sin enskilda egendom*. Utan tvifvel innefattar detta riksdagsbeslut ett framsteg, men det delar med alla stadganden om äktenskapsförord det, i min tanke, stora felet att, *såsom afseende undantag från regeln*, redan före äktenskapet, eller just som det skall afslutas, utså frön till misstro och köld samt verka sårande och förolämpande mot den af kontrahenterne, hvilken i medvetandet af sina rena afsigter och i känslan af sin oegennyttiga tillgifvenhet icke varit beredd på någonting dylikt. Å andra sidan kan det ofta inträffa, att en person, som spekulerar på att komma i besittning af sin blifvande hustrus penningar och just därför vill på alla sätt undvika äktenskapsförord lyckas ställa sig så väl, att intet sådant kommer i fråga, men strax efter äktenskapet afkastar masken och börjar förstörelseverket. Hvertill har då stadgandet om äktenskapsförord tjänat? För öfrigt bör anmärkas, att, om än rättigheten till förords ingående i den utvidgade form som 1871 års Riksdag deråt velat gifva kunde blifva af något praktiskt gagn inom de förmögna och mera bildade klasserna, den antagligen skulle för de fattige och okunniga blifva blott en död bokstaf utan all vigt och betydelse.

Det andra af de båda sedan 1734 gjorda försöken att i någon mån betrygga den gifta qvinnans ställning innefattas i Kongl. förordningen om boskilnad af den 18 September 1862. Orätt vore att förneka, det denna förordning har en viss betydelse såsom ett brytande af målsmansrättens dittills i all sin stränghet genomförda princip. Men deremot torde det tillåtas att betvifva det ifrågavarande förordning medfört något synneligt stort praktiskt gagn eller förmår i någon nämnvärd mån tillfredsställa vår tids anspråk på ett starkare rättsskydd för den gifta qvinnan. Enligt 1862 års bestämmelser, kan, såsom bekant, hustru söka boskilnad, då makarnes gemensamma bo är belastadt med så stor skuld, att den ej kan betalas med den egendom, som i boet samfäld är, och den enskilda, som för samma gäld bör svara, eller mannen igenom

försummelse eller vanvård af boets angelägenheter, eller boets belastande med gäld utan motsvarig nytta kan anses sitt målsmannaskap missbruka. De enda tillfällen, som beredas hustrun att råda öfver sin egendom äro alltså, när ställningen är sådan, att konkursen, så att säga, står för dörren eller när det blifvit alldeles uppenbart, att mannen redan genom oförmåga, slarf eller affärsvingel missbrukat sitt målsmannaskap. Det torde dock med skäl kunna befaras, att i båda fallen föga om ens något återstår för hustrun att rädda. Men äfven antaget att så är, med hvilken omgång, hvilken chikan och hvilka obehag är det icke förenadt att söka och erhålla en dylik boskilnad. Först och främst skall hustrun hos domstolen derom göra ansökning; sedan skall hon infinna sig inför rätta, och der gent emot sin man styrka, att giltig anledning till boskilnad verkligen förefinnes; derefter skall stämning å borgenärerna utfärdas; vidare skall bouppteckning förrättas och beedigas; slutligen skola borgenärerna höras, hvarefter rätten lägge makarne emellan." Det behöfves icke någon djupare kännedom af qvinnaturen för att inse, huru motbjudande hela denna procedur måste vara för en hustru, som ännu känner tillgifvenhet för sin man och hyser undseende för sina barns fader. Och om hon också underkastar sig alla de af lagen föreskrifna obehagliga formaliteterna, huru skall hon för öfrigt kunna leda i bevis, att mannen vanvårdat affärerna, hon som, allt intill det afgörande steget måste af henne tagas, hållits helt och hållet utom mannens affärsverksamhet? Jag kan icke underlåta att anföra hvad en framstående och erfaren landtdomare härom yttrade under diskussionen år 1871 inom Andra Kammarén. »Jag har aldrig för min del — sade han — kunnat meddela någon boskilnad på grund af detta förhållande, och det är också ganska svårt att någonsin kunna göra det, enär alla bevis ligga i mannens hand.» Dertill kommer hela den skandal, som ofta måste vara förenad med en offentlig undersökning om så ömtåliga förhållanden, svårigheten för en i målsmansrättens förtryck hållen kvinna att, åtminstone utan erfarna manliga släktingars eller någon advokats bistånd, finna sig till rätta i alla dessa för henne ovana formaliteter, den vidsträckta grad af godtycke, som blifvit domaren inrymd i ock för bedömandet af ansökningens giltighet och slutligen den långa tid, som fordras för hela den pinsamma sakens afslutande. Jag tror ej, att jag misstager mig, om jag påstår, att de flesta gifta kvinnor hellre skola i tysthet lida den största nöd, än underkasta sig det offentliga uppträdande mot mannen, kanske mot hans heder, som lagen nu af henne fordrar för att låta henne komma i åtnjutande af sin rätt. Om hon har barn, skall hon kanske för deras skull beqvåma sig dertill, och detta blir då ett nytt offer, som svensk lag kräfver af svensk kvinna. Antag emellertid att hon funnit sig nödsakad dertill, att hon verkligen till rätten ingifvit sin ansökan om boskilnad: denna ansökan kan möjligen blifva bifallen, möjligen också icke. Bevisen för mannens vanvård af boets angelägenheter kunna befinnas ofullständiga och på grund häraf boskilnad af domaren vägras. Säkerligen blir icke hustruns ställning bättre efter det misslyckade försöket, hvilket, ganska naturligt, i de flesta fall måste alstra bitterhet hos mannen och göra hans målsmannaskap ännu mera

tryckande. Om åter boskildnad verkligen kommer till stånd, så lärer väl denna, såsom redan blifvit anmärkt, endast undantagsvis inträffa så tidigt, att någon betydligare del af hustruns egendom finnes kvar för henne att vårda. I detta afseende är dock onekligen den gifta qvinnan af arbetsklassen bättre lottad, än den hustru, som medfört förmögenhet i boet, ty hennes förnämsta kapital, hennes arbetskraft, bör i de vanligaste fall kunna vara oförstörd då boskildnaden eger rum. Men dervid bör icke glömmas, att, om det är förenadt med stora svårigheter för en qvinna ur de högre och mera bildade klasserna att söka och erhålla boskildnad, så måste sådant antagas vara ännu svårare för en qvinna tillhörande arbetsklassen, emedan hon icke har tillfälle till erhållande af de råd och den hjälp, utan hvilka hon, som kanske ej ens har en aning om lagens stadganden angående boskildnad, helt säkert omöjligen kan göra sin rätt gällande. Otillräcklig, motbjudande för de flesta qvinnor och svår att tillämpa samt för de fattiga och okunniga temligen betydelselös i praktiskt afseende är således denna boskildnadslag, som nu utgör det enda värdet för den gifta qvinnan emot en missbrukad målsmansrätt.

Det är, såsom jag redan haft äran antyda, ingalunda obekant för mig, att Riksdagen för snart två år sedan, eller den 17 Maj 1871, i underdånig skrifvelse anhållit, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och i nådig proposition till Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring af 8 kap. 1 § Giftermålsbalken, att genom äktenskapsförord må kunna betingas rättighet för hustru att råda öfver sin enskilda egendom, äfvensom till de förändrade bestämmelser i öfrigt, som deraf borde blifva en följd; men ännu har, mig veterligen, icke någon åtgärd blifvit af Kongl. Maj:t i anledning af denna underdåniga skrifvelse vidtagen. Vid sådant förhållande och då, efter min uppfattning, den af 1871 års Riksdag begärda reformen, ehuru visserligen innebärande ett framsteg, icke är tillfredsställande, så vida den gifta qvinnans ställning skall blifva fullt betryggad, samt det torde vara lämpligast att göra frågan i hela dess vidd till föremål för Kongl. Maj:ts pröfning, innan den erhåller en partiel lösning, som ganska snart måste finnas otillräcklig, har jag icke tvekat att nu, sedan nya val till Andra Kammaren egt rum och åsigtorna i denna fråga, åtminstone inom en del af representationen, således möjligen undergått någon modifikation, ånyo framkalla detta viktiga ämne till öfverläggning. Af hvad jag i sådant syfte haft äran anföra, torde framgå, att jag för min del anser frågan lättast och bäst kunna lösas genom att, med fullständigt upphäfvande af mannens förvaltningsrätt öfver hustruns ärfda eller förvärfda egendom, göra till regel hvad som nu är undantag, nemligen hustruns rätt att sjelf vårda sin förmögenhet och sin arbetsförtjenst samt att låta det på särskild öfverenskommelse mellan man och hustru bero, om hon vill på honom öfverlåta denna sin rätt. För att dock ej äfventyra det ej något vinnes, vill jag *alternativt* inskränka mig till att yrka åtminstone den förändring i nu gällande lag, att gift qvinna måtte berättigas att sjelf råda öfver hvad hon genom sitt eget arbete förtjenar. Derigenom skulle hustruns ställning inom den s. k. arbetsklassen blifva väsendtligen förbättrad,

och jag föreställer mig att ingen, som eger någon kännedom om förhållandena inom denna klass i de stora städerna, skall hafva hjerta att motsätta sig en så billig begäran.

Jag tager mig således friheten härmed hemställa, huruvida icke Riksdagen ville

i underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och i nådig proposition till Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring af 8, 9, 10 och 11 kap. Giftermålsbalken och dermed sammanhang egande lagrum, att gift qvinna, der icke annorlunda blifvit öfverenskommet, må ega att sjelf råda öfver henne genom arf eller förvärf enskildt tillhörig egendom, eller åtminstone öfver sin egen arbetsförtjenst, äfvensom till de förändrade bestämmelser i öfrigt, som deraf böra blifva en följd.

Om remiss af denna min motion till Lag-Utskottet anhåller jag vördsamt.

Wilh. Walldén.

N:o 93.

Af Herr C. A. Larsson: Om förändrade bestämmelser rörande försäljning å exekutiv auktion af fast egendom i stad eller på landet.

För flera år sedan väckte jag i Bondeståndet en motion angående närmare bestämmelser i afseende på sättet för fastigheters försäljande å exekutiva auktioner,